

زنان انقلاب اکتبر

برگردان : نادر ساده

عکس : تبعیدیان روس در سیبری

Armand Lnes (Jelisaweta Fjedorowana) 1874-1920

وی در پاریس تولد یافت. فعال جنبش زنان و عضو بین الملل کمونیستی بود و از سال 1904 به عضویت گروه‌های کمونیستی درآمد و فعالانه در انقلاب 1905-1907 شرکت کرده از سال 1909 مجبور به مهاجرت گردید و در فرانسه اقامت گزید و در آنجا در مدرسه‌ی حزبی معلم بود. هنگام جنگ جهانی در کنفرانس بلشویکها در برن شرکت کرد و به نماینده گی از بلشویکها در کنفرانسهای دیگر منجمله کنفرانس بین المللی زنان شرکت کرد.

بعد از انقلاب فوریه به روسیه بازگشت و در هفتمین کنفرانس حزبی و چهارمین کنگره حزب کارگرسوسیال دمکرات روسیه (بلشویک) نماینده بود. در تدارک قیام مسلحانه اکتبر در مسکو فعالانه شرکت و برای کارگران و سربازان سخنرانی ایراد کرد.

بعد از پیروزی انقلاب اکتبر عضو دفتر اجرایی دولت کارگری و رئیس شورای اقتصاد دولت و عضو کمیته اجرایی مرکزی بود. از 1918 مسئول بخش زنان در کمیته مرکزی حزب کمونیست روسیه (بلشویک) بود.

1920 در دومین کنگره کمیتن شرکت و همچنین اولین کنفرانس بین المللی زنان را هدایت کرد.

Artjuchina Alexandra Wassiljewna (1889-1969)

وی متولد و Wyschni Wolotschek کادر حزب و دولت شوروی بود. از 1910 به عضویت حزب درآمد. او از 1908 در سندیکاها ریسنده گی و فلزدرپترزبورگ فعالیت داشت و بعد از انقلاب فوریه از تبعید بازگشت در کمیته زنان حزب کارگرسوسیال دمکرات روسیه در زادگاهش فعالیت کرد. 1018 نماینده ی کنگره ی سراسری کارگران روسیه بود. وی همچنین رهبری کمیته ی حزبی و کمیته اجرایی زنان را در منطقه ی Tewr ر ابرعهده داشت ودر سمت جانشینی و سپس رهبری بخش زنان کارگرو دهقان در کمیته مرکزی نیز فعالیت داشت. وی عضو تحریریه مجله ی Rabotniza بود و مدیریت کارخانه ی پارچه بافی رابرعهده داشت. سال 1927 به عضویت کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی درآمد و بعنوان قهرمان کار انتخاب شد.

Bosch Jewgenija Bogdanowna (1879-1925)

وی در Otschakow متولد گردید. از 1901 به عضو حزب درآمد و در "کی یف" عضو کمیته ی منطقه ای حزب سوسیال دمکرات کارگری روسیه بود. بعد از انقلاب فوریه نیز عضو شورای شهر "کی یف" بود. از آوریل بعنوان مسئول حزبی در منطقه ی جنوب غربی فعالیت نمود و 1917 نماینده در کنگره ششمین کنگره ی بلشویکها بود. وی در تدارک قیام مسلحانه علیه دولت موقت و برای تقویت شوراها در "کی یف" و شهرهای دیگر منطقه شرکت فعال داشت و در اولین کنگره شوراها ی اُکرائین به عضویت کمیته اجرایی شوراها ی اُکرائین انتخاب گردید و جزء اولین مسئولین حکومت شورائی در امور داخلی بود. 1918 در جریان مسئله ی صلح پرست به کمونیستهای چپ پیوست و در بخشهای مختلف فعالیت های حزبی، نظامی و اقتصاد ی فعالیت داشت.

Fotijewa Lidija Alexandrowna (1881)

وی متولد Rjasan و از سال 1904 عضو حزب کارگر سوسیال دمکرات روسیه بود و در جریان تدارک انقلاب اکتبر همکاری نزدیک با کروپسکایا در کمیته ی وایبورگ حزب و تحریریه ی پرآودا داشت. از مارس 1918 معاون شورای کمیسارهای خلق بود. بعد در شورای کار و دفاع و همچنین بعنوان دستیار لنین فعالیت می کرد. بعد از تشکیل جمهوری شوروی سوسیالیستی او تا سال 1930 بعنوان مشاور در شورای کمیسارهای خلق، شورای کار و دفاع بود و جلوتر در حوزه اقتصاد و تحقیقات علمی درموزه ی مرکزی لنین فعالیت داشت.

Gopner Serafima Iljinitchna (1880-1966)

وی در "Cherson" تولد یافت و از 1903 عضو حزب کارگرسوسیال دمکرات روسیه بود و در فعالیت های حزبی در مناطق مختلف "Odessa"; "Jekaterinoslaw; Nikolajew" شرکت داشت. بعد از انقلاب فوریه 1917 عضو کمیته حزبی و نماینده ی شوراها در منطقه ی "jekaterinoslaw" بود، در هفتمین کنفرانس هم شرکت داشت و در انقلاب اکتبر و جنگ داخلی در اُکرائین هم فعالیت داشت. 1918 عضو دفتر خارجی کمیته مرکزی در اُکرائین بود و 1920 - 1925 در کمیته اجرایی مناطق مختلف و 1918 - 1922 عضو کمیته ی اجرایی سراسری بود و در 1927 - 1928 بعنوان عضو کمیته مرکزی حزب در اُکرائین فعالیت می کرد. وی در تمام کنگره های بین المللی کمونیستی نماینده بود و 1960 قهرمان کار معرفی گردید.

Jakowlewa warwara Nikolajewna

وی متولد مسکو و یکی از فعالترین شرکت کننده گان در قیام مسلحانه اکتبر 1917 بود. از 1904 عضو حزب بود و بعد از فوریه 1917 فعالیت هایش را در مسکو بعنوان مشاور کمیته ی منطقه ای حزب کارگرسوسیال دمکرات روسیه پیش برد. او عضو کمیته اصلی سازمانده ی قیام مسلحانه در مسکو بود و سپس به کمونیستهای چپ پیوست. بعد ها او مسئولیت هایی سنگین در شورای خلقی اقتصاد، جانشین کمیسار خلق در امور آموزش و مالی بود.

Jelisarowa-uljanowa anna Iljinitchna (1864-1935)

وی متولد Nishni Nowgorod بود. او خواهر و همکار لنین؛ نویسنده و از اعضای حزب از سال 1898 بود. در محاکمه‌ی برادرش، ایلیانوف بجرم سوقصد به جان آکساندرسوم در اول مارس 1887 خواهر نیز به 5 سال زندان و تبعید محکوم گردید. او که از سال 1898 عضو کمیته‌ی حزبی در مسکو بود، بهنگام حبس لنین در زندان، وی موفق شد رابطه‌ی لنین را از زندان با "اتحاد مبارزه برای آزادی طبقه کارگر" در پترزبورگ برقرار نماید و برای لنین کتاب تهیه و به وی می‌رساند و جزوات مخفیانه‌ی که لنین به نگارش در می‌آورد را به بیرون منتقل می‌کرد. او چاپ کتاب "رشد سرمایه‌داری در روسیه" و آثاری دیگر لنین را سازماندهی کرد و فعالانه در انقلاب 1905 - 1907 شرکت نمود. در 1908 - 1909 زمینه‌های انتشار کتاب "ماتریالیسم و امپریوکریتیسیسم" را فراهم کرد و در 1913 در نشریه پرودا شروع به کار کرد. او همچنین در مجله Prosweschtschenije می‌نوشت و عضو تحریریه‌ی مجله‌ی Rabotniza بود. وی در 1917 جانشین سردبیر پرودا و عضو تحریریه‌ی مجله‌ی Tktsch بود و فعالانه در تدارک انقلاب اکتبر شرکت داشت. بعد از پیروزی انقلاب او مسئولیت‌های متعدد منجمله کمیسار خلق در امور اجتماعی و آموزش همگانی را بر عهده داشت و از بنیان‌گذاران بنیاد لنین و عضو کمیسیون تاریخ انقلاب اکتبر و تاریخ حزب بود. همچنین عضو تحریریه و مشاور روزنامه‌ی Proletarskaja Rewoljuzija نیز بود.

Kollontai Alexandra Michailowna(1872- 1952)

وی متولد پترزبورگ بود. زنی که در جنبش انقلابی روسیه فعالانه شرکت داشت و از طرف جمهوری شوراها مسئولیتهای دیپلماتیک بر عهده داشت. از دهه نود قرن نوزدهم وارد فعالیت سیاسی شد و در انقلاب 1905-1907 فعالانه شرکت داشت. از 1915 به عضویت حزب درآمد. سالهای 1908 تا 1917 در تبعید بسر برد و در کنفرانس بین‌المللی سوسیالیستی در اشتوتگارت (1907)، کپنهاگ (1910)، بازل (1912) شرکت داشت. در مارس 1917 به پتروگراد بازگشت و نماینده‌ی سازمان نظامی بلشویکها در کمیته اجرایی شوراها ی پتروگراد بود. در ششمین گنجره حزب وی به عضویت کمیته مرکزی انتخاب گردید و همواره مسئولیتهای سنگینی بر عهده داشت. کلنتای سخنرانی ماهر بود و توانست بعنوان یک مبلغ نقش شایان توجهی بر ارتقاء آگاهی سربازان و ملوانان داشته باشد. او فعالانه در سازماندهی قیام اکتبر در پتروگراد شرکت داشت و در اولین دولت شورایی کمیسار خلق در امور تامین اجتماعی بود. از 1918 در موضع "کمونیستهای چپ" قرار گرفت و در سال 1921 تا 1922 مشاور دفتر بین‌المللی زنان در کمینترن بود. 1923 به فعالیتهای دیپلماتیک پرداخت و در کشورهای مکزیک، نروژ و سوئد سفیر بود.

Kosteloeskaja Maria Michailowna(1878- 1964)

وی در مسکو متولد شد و از 1903 عضو حزب بود و در 1905 در انقلاب شرکت داشت. فعالیت‌های حزبی در مناطق مختلف روسیه داشت و در هفتمین کنفرانس بلشویکها نماینده بود. در روز انقلاب اکتبر و حین قیام مسلحانه، وی جانشین فرمانده‌ی ستاد گارد سرخ در شوراها ی مسکو بود. بعد از پیروزی انقلاب در مسئولیت‌های نظامی و حزبی نظیر، رئیس بخش سیاسی دومین هنگ ارتش در جبهه‌ی شرقی و مشاور کمیته‌ی حزبی بود.

Krupskaja nadeshda konstantinowna (1869- 1939)

وی متولد پترزبورگ ، همسر لنین و زنی انقلابی بود که از 1898 به عضویت حزب درآمد. او از فعالین گروه "اتحاد مبارزه در راه آزادی طبقه کارگر" بود و در سال 1896 دستگیر گردید و محکوم به سه سال تبعید گردید و در سیبری به همراه لنین متحمل این مجازات شد. بعد از تبعید، مهاجرت نمود و در نشریه "ایسکرا" شروع بکار کرد و این فعالیت را 1904 در نشریه "وپریود" ادامه داد. او در انقلاب 1905 – 1907 شرکت کرد و در هفتمین کنفرانس حزبی و ششمین کنگره حزب کارگرسوسیال دمکرات روسیه نماینده بود و در 1917 به عضویت کمیته حزبی منطقه ی وایبورگ پتروگراد درآمد. در تابستان 1917 که هنگامیکه لنین مجبوره اختفاء شد، او مسئولیت داشت لنین را در جریان سیر حوادث سیاسی قرار دهد. کروپسکایا در بنیانگذاری اتحادیه ی جوانان سوسیالیست نقش داشت و در روزهای تدارک قیام مسلحانه ی اکتبر نماینده ی صاحب اختیار لنین در کمیته ی منطقه ای وایبورگ برای رساندن نامه ی لنین به کمیته مرکزی و کمیته پتروگراد بود.

بعد از پیروزی انقلاب اکتبر، وی عضو مجمع کمیسارهای خلق برای آموزش همگانی بود و 1921 جانشین کمیسار آموزش عمومی کل کشور و 1924 عضو اصلی کمیسیون کنترل و 1927 عضو کمیته مرکزی حزب بود و همچنین عضو کمیته اجرایی سراسری در دوره های انتخابات نماینده گان و اعضای شوراهای اتحاد جماهیر سوسیالیستی بود. وی همچنین در کنگره های دوم، چهارم، پنجم و هفتم کمینترن شرکت داشت.

Labourbe Jeanne Marie (1877-1919)

وی متولد فرانسه بود و از 1905 به عضویت حزب کارگرسوسیال دمکرات روسیه درآمد. وی در لهستان معلم بود و در انقلاب اکتبر فعالانه در فعالیت های کمیته بلشویکی مسکو شرکت داشت و از بنیان گذاران کلوپ کمونیستهای انترناسیونال بود و 1918 در ایجاد گروه های کمونیستی در فرانسه شرکت داشت. از 1919 در فعالیت های کمیته ی مخفی در Odessa شرکت داشت و بر علیه اشغالگران فرانسوی تبلیغات پیش می برد. او همچنین در تدارک شورش ملوانان فرانسوی در دریای سیاه نقش داشت اما شب شورش توسط اشغالگران دستگیر و تیرباران شد. لنین از او بعنوان سمبل مبارزه بر علیه اشغالگران فرانسوی و مقابله با دخالت آنها در امور داخلی روسیه نام می برد.

Lissinowa Ljussik (1897-1917)

وی متولد تالیس بود و در 1915 در مسکو تحصیل می کرد، از 1916 به عضویت حزب درآمد و در انقلاب اکتبر فعالانه شرکت داشت. بعد از انقلاب فوریه در فعالیت های شوراها شرکت داشت و در سازماندهی اتحادیه ی کارگری جوانان انترناسیونال سوم در منطقه ی Samoskworetsche شرکت داشت. روزهای سر نوشت ساز اکتبر وی به کمیته ی انقلابی - نظامی معرفی شد و در 14 نوامبر در حین انجام ماموریت توسط گلوله ی دشمن هدف قرار گرفت.

Ljudwinskaja Tatiana fjodorowna

متولد 1887 در کییف بود. از 1903 عضو حزب بود و در فعالیت های حزب در "اودسا" و پترزبورگ شرکت داشت. بعد از انقلاب فوریه برای فعالیت های حزبی به منطقه ی bogorodsk و مسکو منتقل شد و از اعضای کمیته ی سازماندهی گارد سرخ بود. در انقلاب اکتبر عضو کمیته نظامی در محلات مسکو بود و بعدا بعنوان عضو کمیته حزبی در مسکو و کمیته ی شهری jaroslawl فعالیت می کرد. وی در هشتمین، دهمین و چهاردهمین کنگره ی حزب نماینده بود.

Nowgorodzewa (Swerdlowa) Klawdija timofejwna (1876-1960)

وی متولد jekaterinburg بود و از 1904 به عضویت حزب درآمد. او در انقلاب 1905-1907 در "اورال" شرکت داشت و بعد از فوریه 1917 مسئولیت چاپخانه ی کمیته مرکزی بلشویک ها را بر عهده داشت و در تدارک انقلاب اکتبر نقش داشت. از مارس 1918 عضو مشاور کمیته مرکزی حزب کمونیست روسیه بود و مسئولیت هدایت دفتر مرکزی رانیز بر عهده داشت. از 1920 مسئولیت مهد کودک و کودکانهای سراسر روسیه را در کمیته اجرائی بر عهده داشت و بعدها هم به فعالیت های انتشاراتی اش ادامه داد.

Okulowa glafira Iwanowa (1878- 1957)

وی متولد jennisseik بود و از 1899 به عضویت حزب درآمد و در فعالیتهای تبلیغی سوسیال دموکراتیک در مناطق کارگری کی یف شرکت داشت. 1900-1900 عضو کمیته منطقه ای حزب کارگر سوسیال مکران روسیه در Iwanowo - Wosnessensker بود. او همچنین از گرداننده گان ایسکرا در "سامارا" و مسکو بود و 1905 - 1908 در پترزبورگ فعالیت های حزبی داشت. بعد از فوریه 1917 به عضویت کمیته اجرائی در منطقه ی Krasnojarsker درآمد و فعالانه در ایجاد شوراها در این منطقه نقش بازی کرد. 1918 - 1920 عضو کمیته اجرایی سراسر روسیه بود و مسئول دفتر سیاسی در جبهه شرقی و عضو شورای انقلابی جنگ بود و پس از پایان جنگ داخلی به فعالیت های علمی پرداخت.

Rosmirowitsch Jelena fjodorowna(1886- 1953)

متولد Cherson و از 1904 عضو حزب و در کییف و پترزبورگ فعالیت میکرد. وی عضو فراکسیون بلشویکی در دوما ی چهارم بود و در مقطع انقلاب فوریه بعنوان عضو کمیته ی حزبی irkutsker، فعالیت می کرد. در پترزبورگ عضو دفتر کمیته نظامی در رهبری حزب بود و فعالیتهای تبلیغی در بین سربازان پادگان پترزبورگ را سازمان می داد و نشریه ی Soldatskaja Prawda را اداره می کرد. بعد از پیروزی اکتبر هم مسئولیت های دولتی و حزبی بر عهده داشت و سالهای طولانی مدیر کتابخانه ی لنین بود.

Samojlowa konkordija nikolajewna(1876-1921)

وی متولد Irkutsk و از 1903 عضو حزب بود. 1905 در "اودسا" در انقلاب شرکت کرد و 1912-1914 عضو تحریریه پرودا بود. 1914 از اعضای اصلی سازمانده نشریه زنان "Rabotniza" بود. 1917 بعنوان در هفتمین کنفرانس حزبی نماینده بود و سازمان زنان را در پترزبورگ هدایت می کرد و در دوران جنگ داخلی در "خارکوف" و "سامارا" فعالیت حزبی را پیش می برد. 1920-1921 رهبری بخش سیاسی دفتر تبلیغات "ستاره سرخ" را بر عهده داشت.

Semjatschka rosalija samoilowna(1876-1947)

متولد کییف، از اولین اعضای حزب کارگر سوسیال دموکرات روسیه بود. 1903 او از طرف ایسکرا، در دومین کنگره ی حزبی شرکت داشت و در همین سال به عضویت کمیته مرکزی درآمد و 1905 در کنگره سوم نیز شرکت داشت. در مقطع 1905 - 1907 در کمیته بلشویکی مسکو بود. 1909 به سازمان حزبی باکو انتقال یافت. 1915-1916 عضو دفتر کمیته مرکزی در مسکو بود و 1917 اولین دبیرقانونی کمیته ی مسکو حزب بود. در ششمین کنفرانس و هفتمین کنگره (آوریل) نماینده بود و روز قیام مسلحانه رهبری کارگران منطقه ی Simonowki در مسکو را بر عهده داشت. 1918 مسئول بخش سیاسی ارتش را در لشکرهای مختلف بر عهده داشت. بعد از جنگ داخلی نیز در نقاط مختلف کشور به فعالیت های حزبی ادامه داد. از 1926 تا 1936 ستاد مرکزی کمیته های نظارت کارگران و دهقانان بود. از مقطع هشتمین کنگره حزبی در کمیسیون مرکزی کنترل بود و 1923 تا 1933 عضو شورای کمیته های خلق در امور حمل و نقل بود. در هفدهمین کنگره حزب کمونیست نیز به عضویت کمیسیون کنترل شوراها انتخاب شد و بعد ها جانشین و رئیس کمیسیون شد. در هجدهمین کنگره به عضویت کمیته مرکزی انتخاب شد. در 1938 تا 1943 جانشین رئیس شوراها کمیته های خلق اتحاد جماهیر شوروی بود و بعد ها به جانشین رئیس کمیته ی کنترل حزبی کمیته مرکزی گردید.

Sluzkaja Wera Klementjewna (Berta Bronislawowna) (1880- 1917)

وی در "مینسک" تولد یافت و 1902 عضو حزب بود، 1905 در مسکو حاضر بود و در انقلاب شرکت کرد و 1907 از طرف سازمان حزبی منطقه ی bajansk در پنجمین کنگره که در لندن برگزار شد شرکت نمود. 1909 - 1912 در تبعید به سر برد و 1913 برای ادامه فعالیت حزبی به پترزبورگ برگشت. بعد از فوریه 1917 وی عضو کمیته ی حزبی پترزبورگ بود و در سازماندهی زنان نقش موثری ایفاء نمود. در جریان در هم شکستن قوای ارتش سفید وی کار تدارکات

و تامین آذوقه و داروی نیروهای گارد سرخ را بر عهده داشت. در 30 اکتبر (دوازده نوامبر) ماشینی که وی سرنشین آن بود مورد آتش باری دشمن قرار گرفت.

Stal Ljudmila Nikolajewna (1872- 1939)

وی در jekaterinoslaw تولد یافت و از 1898 عضو حزب بوده و در مسکو، اودسا، پترزبورگ، نیکولایف به فعالیت های حزبی پرداخت. از آگوست 1917 عضو تحریریه نشریه ی حزب در گرنشتات بنام "Proletarskoje delo" و همچنین عضو کمیته گرنشتات و عضو کمیته ی اجرائی شوراها بود. بعد از انقلاب اکتبر به فعالیت های حزبی ادامه داد و عضو دبیرخانه ی بین المللی زنان بود و بعد ها به کار علمی و تحقیق در "موزه ی انقلاب" اتحاد جماهیر شوروی پرداخت.

Stassowa jelena dmitrijewna (1873-1966)

وی متولد پترزبورگ بود. از 1899 به عضویت حزب درآمد. او از گرداننده گان ایسکرا تحت رهبری لنین بود و در پترزبورگ، کی یف، مینسک، اوریول، زمولینسک، و یلینوس، فعالیت حزبی داشت. او دبیر کمیته بلشویکی در پترزبورگ و دفتر شمالی کمیته مرکزی حزب کارگر سوسیال دمکرات روسیه بود. 1907 – 1912 در تفلیس فعالیت می کرد. 1912 در جریان کنفرانس حزب در پراگ کاندید کمیته مرکزی بود. در جریان تدارک انقلاب اکتبر هم فعالانه شرکت داشت. 1917 – 1920 دبیر کمیته مرکزی حزب بود و در روزهای انقلاب اکتبر مسئولیت انتشار بولتن اطلاعاتی کمیته مرکزی را بر عهده داشت. او در سازماندهی اولین کنگره ی خلقهای شرق شرکت داشت و در دفتر کمیته مرکزی حزب کمونیست روسیه در قزاقستان فعالیت می کرد. در ششمین کنگره حزب بلشویک کاندیدای کمیته مرکزی شد و در کنگره ی هفتم و هشتم حزب انتخاب گردید. 1918 به کمیسیون سراسری مبارزه با ضد انقلاب پیوست (Tscheka) پیوست. 1921 – 1926 او در کمینترن فعالیت داشت و بعدها در پست های دولتی؛ حزبی و علمی فعالیت می کرد.

Uljanowa Maria Iljinitchna (1878-1937)

وی متولد Simbirsk و جوانترین خواهر لنین بود. از سال 1898 عضو حزب بود و در مسکو، "زاراتوف" و پترزبورگ فعالیت حزبی داشت و از 1900 با روزنامه ایسکرا همکاری می کرد. بعد از فوریه 1917 تا 1929 او در هیات دبیران تحریریه ی پرودا بود. وی در انقلاب اکتبر شرکت فعال داشت و بعنوان عضو کمیسیون کنترل مرکزی و کمیته اجرایی حزب بارها انتخاب شد.

Warenzowa Olga Afanassjewna (1862-1950)

وی در Iwanowo-wosnessensk متولد شد و از 1893 فعالیت متشکل را آغاز کرد. در "آستراخن"، "ولگادا"، "یاروسلوا" فعالیت حزبی داشت. از 1906 دبیر کمیته حزبی در منطقه ی Iwanowo – wosnessensker بود. 1917 – 1918 در دفتر نظامی کمیته حزب در مسکو بود و همانجا در تدارک قیام مسلحانه اکتبر شرکت فعال داشت. 1919 در کمیساریای جنگ بود. 1919 – 1921 دبیر کمیته اجرائی در همین منطقه بود و در سالهای بعد به فعالیتهای علمی و تحقیقی پرداخت.

منبع: Lexikon der Großen sozialistischen oktoberrevolution, Leipzig 1976

گردآورنده: lisl rzy

توضیح متن فارسی: میدانیم که حزب کارگر سوسیال دمکرات روسیه در سال 1898 ایجاد و حزب در دومین کنگره در سال 1903 به دو جناح بلشویک و منشویک منشعب گردید. با انقلاب اکتبر و انتقال تمام قدرت به شوراها سرفصل جدیدی از فعالیت احزاب سوسیالیست روسیه آغاز گردید و در حالی که بلشویکها از انقلاب اکتبر پیروز بیرون آمدند؛ نفوذ منشویکها مدام روبه کاهش گذارد و در همان سالهای اولیه که مصادف با جنگ داخلی در روسیه نیز بود؛ جناح منشویک سوسیال دمکراتی روسیه ابتدا به فعالیت نیمه علنی و نیمه مخفی روی آورد و سپس عمده رهبران مشهور به مهاجرت شدند. با وجود این کاهش نقش و نفوذ (1917 تا سالهای آخر دهه 30) تا جایی که منشویکها سرانجام در طیف جریانهای فراموش شده سیاسی قرار گرفتند و کمتر نامی از آنان دیگر در میان است، اما هنوز پس از 90 سال حقیقتی وجود دارد: تاریخ انقلاب روسیه بدون منشویکها بعنوان یک جناح سیاسی مطرح در سالهای 1903 تا 1919 بگونه ای دیگر رقم می خورد و به این سبب نباید نقش زنان منشویک را در سیر تحولات جامعه ی روسیه آن زمان کتمان کرد. اما توگویی تاریخ را همواره جریانهای پیروز نوشته اند. در حالیکه منابع بی شماری از تاریخ انقلاب روسیه وجود دارد که حجم سنگینی از آنها ادبیات دولتی شوروی سابق است، اما با اطمینان می توان گفت در حوزه ی مطالعه ی زنان کمتر به نقش زنان منشویک که بعضا از اعضای اولیه ی حزب کارگر سوسیال دمکراتی روسیه بودند، پرداخته شده است و امروزه در این زمینه کمتر منبع یا سندی موجود است. بویژه اینکه انستیتوهای تاریخ نگاری شوروی هرگز علاقه ای در پرداختن به این موضوع از خود نشان نداده و تاریخ حزب را با تحریفات عیدیه ای به نگارش در آورده اند که ما فارسی زبانان تنها با گوشه ای از آن آشنا هستیم. ن. س